

Behandling af alkoholmisbrugere og bo- og behandlingstilbud til stofmisbrugere skal ske på de institutioner m.v., der er beregnet for disse grupper. Ligesom bo- og behandlingstilbud til sindslidende skal ydes i bofællesskaber og plejehjem efter bistanndslovens §§ 68 og 112, stk. 2. For unge med svære psykiske eller sociale vanskeligheder, der er fyldt 18 år, har kommunalbestyrelsen mulighed for i en periode at tilbyde støtte i form af dag- eller døgntilbud, jfr. §§ 66 og 96, efter § 68a.

B. Ydelserne på § 105-institutionerne

Der er i de senere år foregået en betydelig udvikling indenfor § 105-området i retning af mere differentierede tilbud, herunder tilbud som led i udslusning af brugere.

Med lovforslaget bringes regelsættet i overensstemmelse med den igangværende udvikling.

Lovforslaget i sig selv tilsigter ikke ændringer i § 105-institutionernes persongruppe eller tilbud.

Med forslaget fastlægges amtsrådets forpligtelser med hensyn til botilbud og tilbud om aktiverende støtte og omsorg for personer med særlige sociale vanskeligheder.

Botilbudet omfatter de nuværende institutionsformer m.v. efter bistanndslovens §§ 105-110, d.v.s. forsorgshjem, herberger, kollegier, beskyttede pensionater og visse krisecentre, jfr. dog nedenfor, samt udslusningsboliger i tilknytning til en § 105-institution. Det er dog en klar forudsætning, at opholdet i en sådan udslusningsbolig normalt ikke strækker sig over et halvt år.

Fælles for disse institutioner m.v. er, at der er tale om åbne tilbud, hvor personer med særlige sociale vanskeligheder frit kan henvende sig, samt at der er tale om midlertidige botilbud i form af døgn-, nat- eller dagtilbud. Indsatsen på institutionerne m.v. omfatter udover botilbudet omsorg med henblik på at skabe et indhold i tilværelsen, aktivering og optræning i at klare tilværelsen selv.

I institutionernes arbejde med nuværende og tidligere beboere indgår samarbejde med de kommunale sociale myndigheder, revalideringssystemet, arbejdsformidlingen, de psykiatriske afdelinger, distriktpsikiatrien, kriminalforsorgen, læger, alkoholambulatorierne, rusmiddelkonsulenter samt andre relevante samarbejdspartnere.

C. Udslusning og efterforsorg

I institutionernes tilbud indgår fortsat den opfølgende hjælp (socialt efterværn), herunder hjælp til netværksopbygning og træning til en selvstændig tilværelse. Optræningen foregår på § 105-institutionen

eller i en udslusningsbolig i tilknytning til institutionen. Opholdet i en sådan udslusningsbolig kan normalt ikke strække sig over et halvt år. Herefter kan der være etableret grundlag for, at beboeren kan tage ophold i egen bolig med eller uden (amts)kommunale støtteforanstaltninger. Såvel i forlængelse af som forud for et ophold i udslusningsbolig kan der være grundlag for at iværksætte andre støtteforanstaltninger, f.eks. bofællesskab efter bistanndslovens § 68 eller egentlige behandlingstilbud efter bistanndsloven, f.eks. særlige plejehjem efter § 112, stk. 2, eller dag- og døgnophold, jfr. §§ 66 og 96, efter § 68a. Med Boligministeriets nye regler om bofællesskaber suppleret med bistanndslovens § 68 eller lovforslagets § 68 b om kommunal kompetence til at etablere sådanne bofællesskaber m.v. med medhjælp for personer med særlige sociale vanskeligheder forbedres kommunernes muligheder med hensyn til botilbud. Samtidig skabes der grundlag for et forbedret samarbejde kommunen og amtskommunen imellem omkring udslusning og efterforsorg fra § 105-institutioner.

I forbindelse med endelig udslusning fra § 105-institutionen kan institutionen etablere efterfølgende hjælp og opøgende arbejde, således at tidligere beboere kan støttes i at leve en selvstændig tilværelse uden for institutionsregie. Ved en systematisering af udslusningsarbejdet og en styrkelse af efterforsorgen vil § 105-institutionerne således kunne fungere som base såvel for brugere, der flytter til udslusningsenheder i institutionsregi som for tidligere brugere, der er flyttet i bofællesskab eller egen bolig. Dette vil bidrage til en styrkelse af den forebyggende indsats og de opfølgende tilbud.

Det vil i mange tilfælde være praktisk, at institutionen bevarer kontakt og giver råd og vejledning til en tidligere beboer, der er flyttet til selvstændig bolig. Efter udskrivningen kan en klient derfor fortsat komme på institutionen som dagklient og dermed blive beskæftiget i institutionens værksteder eller benytte institutionens være- eller omsorgstilbud. Såvel dagklientfunktionen som det sociale efterværn kan medvirke til at bryde den isolation og ensomhed, klienterne ofte oplever efter at være etableret i egen bolig og hindre en ny social udstødelse med risiko for tab af bolig og tilbagefald til misbrug.

I tilknytning til tilrettelæggelsen af den opfølgende hjælp i forbindelse med den endelige udslusning fra § 105-institutionen kan reglerne om afgivelse af aktiveringstilbud i lov om kommunal aktivering finde anvendelse. Pligten til at give tilbud til personer over 25 år indtræder, når der efter beboerens udslusning er forløbet en sammenhængende periode med 12 måneders udbetaling af passiv kontanthjælp. Der